

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

4. Quid excommunicatio sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

potestates remouentur impedimenta, quæ homini prohibebant ingressum regni cælorum, scilicet peccata ipsa, quibus homo ligatus est.

Quid excommunicatio sit?

CAPVT V.

DE excommunicatione tractant Magister cum Theologis 4. sen. d. 22. & Canonistæ lib. 5. decretal. tit. de excom. *Est autem excommunicatio ecclesiastica censura, qua homo Christianus bonis fidelium communibus priuatur.* Tria sunt fidelium communia bona, quibus per Ecclesiæ potestatem Christianus priuari potest.

Primum est, ista exterior conuersatio, quæ in mutuo colloquio, & conuictu consistit.

Secundum est, sacramentorum participatio: omnes enim fideles cõmunem habent vsu & fructum sacramentorum.

Tertium est, orationes, & suffragia Ecclesiæ: nam Ecclesia pro omnibus fidelibus communes fundit preces, & sacrificia offert. Cum ergo fidelis aliquis inobediens est Ecclesiæ, in eius correctione, solet ipsa hanc pœnam infligere, puta eum ad tempus, donec corrigatur, aliquo horum, aut omnibus simul priuare bonis, ut sic confundatur, & respiciat. hac ratione 1. Cor. 5. Paulus tradidit fornicarium Sathanæ in interitum carnis, ut spiritus saluus fieret. Et talis pœna excommunicatio dicitur, quasi à cõmuni bono separatio. Et attende definitionis partes. Dicitur *censura* quasi pœna quædam, ad correctionem data; & est loco generis: nam *censura*, cõmunis est excommunicationi, suspensioni, & interdictioni, ut habetur c. quærenti. de verb. signif. Dicitur *ecclesiastica*, non. n. est potestatis secularis excommunicare: sed Ecclesiæ, aut cui Ecclesia cõmunicat, & cõmittit. Dicitur, *cõmunibus bonis*; non autem dictum est omnibus, quia non omnis excommunicatio prædictis illis omnibus priuat, ut inferius dicitur. Dixi autem, tria esse cõmunia bona, quibus priuari homo potest; sunt enim alia cõmunia bona fidelium, quibus per excommunicationem Christianus non priuatur, nempe interiori cõmunionem charitatis, & gratiæ, qua efficimur membrum viuum corporis Christi mystici, à qua solum peccatum mortale nos separat. c. qui natus, & seq. de pœn. dist. 2. Excommunicatio vero non priuat, sed supponit dictam communionem, ablatam propter peccatum, cuius ratione ipsa excommunicatio fertur, Glof. in c. quodcunq; 24. q. 1. Abb. in Rubr. de sen. excom. nu. 4.

& in c. veritatis, num. 44. de dolo, & contum. Hinc est, quod excommunicatus, si peccatorum suorum pœnitentiam egerit, consequi possit gratiam Dei, & consequenter fructus bonorum operũ, qui iusti inter se participant, iuxta illud David: Particeps ego sum omnium timentium te. probabile est tunc non priuari. ita habet S. Thom. 4. d. 18. q. 2. art. 1. q. 1. ad 2. Similiter excommunicatus non priuatur bonis particularibus, puta orationibus, quas persona particularis pro alijs fundit; possumus enim orare tanquam personæ particulares pro excommunicatis ad eorum conuersionem. Hostien. in sum. de sen. excom. §. nunquid, n. 17. Quin immò, si excommunicatus vere contritus, pro viribus absolutionem procurauerit, etiam si illam non obtinuerit, non solum his fruitur: sed etiam suffragijs communibus Ecclesiæ, quibus omnes fideles participes sumus, vti affirmant Turr. Crem. in cap. si quis Episcopus 11. q. 3. Ricar. in 4. sent. d. 18. Florent. 3. par. tit. 24. cap. 77. arg. tex. in c. dixi. & c. magna. iuncta Glos. de pœnit. dist. 1. vbi habetur, sufficere contritionem, quando deest tempus confitendi. Hinc sequitur, quod excommunicatio non est malum culpæ aliquod, sed solum pœna inflicta pro culpa: vnde maius malum est vnũ veniale peccatum, quàm ipsa excommunicatio, si sola per se consideretur, quamuis quoad effectus sit: maius malum, quia maioribus priuat bonis. Similiter quoad causam, quia maior excommunicatio non infligitur, nisi pro mortali peccato, c. nemo 11. q. 3.

De speciebus excommunicationis.

CAPVT V.

EXcommunicatio in duas diuiditur species, in maiorem, & minorem. Maior excommunicatio est, quæ illis tribus bonis in cap. præcedenti notatis priuat. Minor verò, quæ vno tantum, scilicet participatione sacramentorum: nemo enim potest susceptioni sacramentorum accedere, si sit excommunicatione minori ligatus. ita habetur, in cap. si celebrat. de cleric. excommunic. ministr. Vnde maior excommunicatio ita se habet ad minorem, quod eam includit, & adhuc pluribus priuat bonis, eaque de causa absolute dicitur excommunicatio, & solet verbo Græco exprimi, scilicet Anathema, vt notant Doct. 3. q. 4. can. Engeltrudam. Homo enim excommunicatione maiori irretitus, dicitur anathema, quasi seorsum positus, & se-

paratus